Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 215. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ЖОВТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 5, 1978 No. 215. VOL. LXXXV.

РАДА ДИРЕКТОРІВ ЗУАДК ВІДБУЛА НАРАДИ

Філядельфія, Па. (ПС — ЗУАДК). — У суботу, 30-го вересня ц. р. Рада Директорів Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету на своєму засіданні вибрала д-ра Олександра Білика президентом, а Миколу Кавку секретарем ЗУАДК на місце померлих д-ра Володимира Галана та проф. Оксани Генгало, як також кооптувала до Ради Директорів д-ра Володимира Бачинського — керівника канцелярії ЗУАДК та проф. д-р Наталію Пазуняк.

Засідання Ради Директорів розпочато молитвою і вшануванням пам'яті трьох довголітніх членів Екзекутиви ЗУАДК, д-ра В. Галана, мгр О. Генгало та проф. д-р Матвія Стахова. Про діяльність від попереднього засідання Ради Директорів звітували: д-р О. Білик — урядуючий віцепрезидент, д-р Остап Тарнавський — екзекутивний директор, проф. д-р Богдан Гнатюк — скарбник ЗУАДК. Відчитано також листа від директора Европейського Представництва п. Рудка з Мюнхену. Над звітами проведено ділову дискусію враз із порадами відносно діяльности в майбутньому.

Крім справи допомоги нескореним в Україні, що була в центрі уваги теперішньої діяльности ЗУАДК, широко обговорено практичну діяльність Суспільної Служби, що її очолював сл. п. д-р В. Галан. Після звіту, що його склав секретар цієї Служби дир. Іван Поритко, порушено справу допомоги українцям у Бразилії, яка стояла на порядку діяльности ЗУАДК протягом кількох останніх років. Справу допомоги українцям у Бразилії обговорював зокрема один з віцепрезидентів ЗУАДК д-р Микола Ценко.

По прийнятті звітів до відома, Рада Директорів вирішила скликати чергові Загальні Збори ЗУАДК у квітні 1979 року й доручила Екзекутиві визначити найвигіднішу дати цих Зборів і їх проголосити. З'в'язку з надходячим Третім Світовим Конгресом Вільних Українців у листопаді ц. р. рішено взяти участь у нарадах Ради Суспільної Служби при СКВУ, а також вибрано делегатів на Третій СКВУ. З уряду право повноправного делегата має екзекутивний директор д-р Остап Тарнавський, як член Секретаріяту СКВУ, а наголосивши свій міжкрайовий статус діяльности, ЗУАДК вишле д-ра Володимира Бачинського, д-ра Володимира Чуму, Петра Генгала, інж. Івана Скіру та д-ра Івана Скальчука.

Рада Директорів наголосила потребу затримати членство ЗУАДК у всіх американських урядових і міжнародних харитативних інституціях, в рамках яких ЗУАДК дотепер вів свою діяльність, як і розглянути потребу ввійти в контакт з новими харитативними агенціями. При цій нагоді висловлено тривогу, що фонди на ведення допомогової акції 'напливають далеко в недостатній кількості.

Після звітування д-ра В. Чуми — директора місцевої Суспільної Опіки, стверджено, що українці в Америці, потребують чималої допомоги, зокрема хворі та старші віком безпомічні особи. В самій Філядельфії, в пересічному, отримують допомогу біля 800 потребуючих, не зважаючи на те, що існування широкої допомоги мешканцям „Вознесіння", двох модерних мешканевих домів Української Католицької Митрополії, є небувалою дотепер в історії українців Америки допомогою. В інших містах потреби мусять бути ще більші, тому треба в цьому напрямі розгорнути посилену діяльність.

Директор канцелярії д-р В. Бачинський, поінформував, що підготова до збірки коляди вже у заавансованій стадії, то що в цій справі канцелярія співпрацює із Суспільною Службою Українських Комбатантів, на чолі з дир. Іваном Поритком.

Новообраний президент ЗУАДК, який проводив нарадами, закриваючи засідання Ради Директорів, що тривало цілий день, наголосив факт, що ЗУАДК, як центральна українська допомогова установа, визнана американськими і міжнародними харитативними чинниками, мусить бути кожночасно приготована дати допомогу потребуючим в Україні, зокрема родинам політв'язнів, які опинилися у крайній нужді. У випадку їхнього виїзду у вільний світ, ЗУАДК мусить бути готовий кожночасно ними всебічно заопікуватися.

Округа УНС в Боффало відбула організаційні наради

Боффало. — У неділю, 24-го вересня ц. р., тут в приміщеннях Українсько-Американського Горожанського Центру відбулися організаційні наради Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, під час яких представники всіх 9-ох Відділів Округи заслухали звіти про хід теперішньої організаційної кампанії та про загальний стан УНСоюзу і намітили пляни більш інтенсивної праці в рамках осінньої організаційної компанії. Головним промовцем на цих нарадах був головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи Роман Конотопський. Секретарював Іван Гаврилюк. У своєму вступному слові Р. Конотопський привітав новообраного головного предсідника УНСоюзу д-ра І. Флиса та ним очолюваний Головний Уряд і заявив, що Боффалівська Округа буде тісно співпрацювати в кожній ділянці з Головною Канцелярією.

В дальшому Р. Конотопський подав статистичні дані про проведену організаційну працю, відмічуючи, що до 31-го серпня ц. р. Округа здобула 49 нових членів. Річна квота Округи виносить 90 нових членів, тому голова звернувся із закликом до всіх секретарів і організаторів посилити працю, щоб виконати квоту на 100 відсотків. Він висловив особливе признання п-ні Марії Гаравус, секретарці 127-го Відділу, яка зорганізувала 32 нові члени та Іванові Гаврилюкові, секретареві 360-го Відділу і п-ні Марії Гнатик, які приєднали по сім нових членів.

Голова місцевого Відділу УККА Василь Шарван, який був делегатом на 29-ту Конвенцію УНСоюзу, привітав д-ра Флиса і заявив, що ціла місцева громада пильно слідкує за реорганізаційними заходами Головного Уряду УНСоюзу, вірючи, що всякі поліпшення в праці цієї найстаршої і найбільшої української організації у вільному світі вийдуть на користь цілої української громади.

Д-р Флис, на вступі свого слова, привітав присутніх в імені Головного Уряду. В дальшому він накреслив фінансовий ріст УНСоюзу за перших сім місяців року, даючи порівняльну статистику за цей самий час в минулому році. Він підкреслив, конечність змін в організаційних методах праці і закликав секретарів і організаторів Округи посилити працю в кінцевому кварталі року. Д-р Флис рівнож поінформував при-

(Закінчення на стор. 3)

Світова Рада Церков оправдується за допомогу для партизанських рухів

Женева, Швайцарія. — Світова Рада Церков (СРЦ), оправдуючись за фінансову допомогу уділену для марксистських і прокомуністичних партизанських рухів в Родезії і Південно-Західній Африці стверджує, що Рада веде „війну за справедливість", допомагаючи морально, політично і фінансово африканським народам здобути свою самостійність, одобливо тим, які не мають міжнародної піддержки.

Багато церковних активістів-членів Світової Ради Церков не погоджуються з таким становищем керівництва і висловлюють сумніви чи фінансова допомога для Патріотичного Фронту Родезії і СВАПО дійсно служить добрим цілям, бож відомо, що одна і друга організації ведуть терористичні акції скеровані не тільки проти офіційних урядів, але також проти цивільних осіб, місіонерів, християнських громад тощо.

Численні критики такої політики Світової Ради Церков звертають увагу, що Рада, яка вже від довшого часу перебуває у фінансовій кризі, може втратити фінансову піддержку не тільки індивідуальних християн, але також поодиноких національних Церков, які належать до Ради. Зрештою в заяві секретаріяту СРЦ, яка репрезентує понад 4 мільйони християн, говориться, що уділена фінансова допомога для промарксистського Патріотичного Фронту Родезії в сумі 83 000 долярів, викликала констернацію в деяких країнах, тим більше, що допомога була уділена безпосередньо після того, як світом облетіла вістка про черговий терористичний акт родезійських партизан проти християнських місіонерів, у якому загинули не тільки дорослі,які несли на протязі багатьох років медичну і всяку допомогу чорному населенню Родезії,але також усі жителі селища, включно з малими дітьми. Преса звітує також про інші жорстокості, яких допускаються партизани Патріотичного Фронту і СВАПО.

Протестуючи проти такої політики СРЦ, харитативна організація „Армія Спасіння" (Салвейшен Армі) відтягнула своє членство з Ради.

Відкидаючи численні протести, які у формі листів і телеграм напливали до головної квартири Світової Ради Церков від часу уділення першої допомоги для родезійських партизан, Рада уділила для Полудневно-Африканської Народної Організації ще більшу суму — 125 000 долярів і це вже було прямим викликом для багатьох членських організацій, які вказували на помилковість першого потягнення. Відомо ж бо, що один і другий рух сильно піддержує Совєтський Союз й інші комуністичні держави, що Куба, наприклад, перевишколює партизан цих організацій на військових базах в Анголі, що Патріотичний Фронт і СВАПО одержують масово зброю з СССР.

Досі було видано на цю допомогу біля 3 мільйонів долярів зі спеціяльного фонду для поборення расизму, але половину з цього фонду одержали чорні партизани в Південно-Західній Африці, бо на думку речника СРЦ Робіна Герні, „вони найбільше потребували".

Про потреби інших національних груп, які боряться за свою самостійність, зокрема в комуно-московській імперії, Робін Ґерні не згадує нічого, хоч фонд був створений з метою допомагати таким групам у цілому світі.

Пієтер Бота обраний на прем'єра Південної Африки

Прем'єр Пієтер Бота

Йоганнесбург. — Минулого четверга, 28-го вересня, парляментаристи Національної партії, тобто партії білої меншости, яка править Південно-Африканською Республікою, вибрали на пост прем'єр-міністра дотеперішнього міністра оборони Пієтера Боту, який перебере провід уряду від Джона Форстера, довголітнього прем'єра цієї держави, який зрезигнував тому два тижні з уваги на поганий стан здоров'я.

Новий 62-річний прем'єр Бота належить до скрайньо-консервативної вітки Національної партії і тому передбачають, що він продовжуватиме політику його попередника щодо роздільного проживання рас („апартеід"), хоча зразу після вибору Бота заявив, що старатиметься поліпшити відносини між расами тієї африканської країни. Він також підкреслив, що його уряд вимагатиме „точного придержання законів країни" і гостро реагуватиме на будь-які надужиття повновластей урядовцями.

Найповажнішими конкурентами Пієтера Боти, який повідомив, що покищо продовжуватиме виконувати також обов'язки міністра оборони, були міністер закордонних справ Роельоф Бота і міністер міжрасових відносин Корнеліюс Мульдер, які зразу після вибору нового прем'єра заявили повну піддержку для його політики.

Дотеперішнього прем'єра Форстера вибрано на президента Південно-Африканської Республіки. Попередній президент Ніко Дідеріхс помер минулого місяця. Президент у тій африканській країні сповняє переважно церемоніяльні функції, тобто не має впливу на політику уряду.

Д-Р Р. ПРИДАТКЕВИЧ ЗДОБУВ ПЕРШУ НАГОРОДУ ЗА МУЗИЧНУ КОМПОЗИЦІЮ

Овенсборо, Кентакі. — Відомий скрипаль д-р Роман Придаткевич, який із своїми концертами виступав і перед українською громадою, і перед суто американською публікою по різних містах Америки здобув першу нагороду, в перший раз зорганізованому конкурсі ім. Кліффорда Шова для композиторів стейту Кентакі. За свою музичну композицію „Сферісіті" д-р Придаткевич отримав 150 долярів.

В 1970 році д-р Придаткевич об'їздив із своїми самостійними скрипковими концертами Европу, на яких на фортепіяні йому акомпанювала Ганна Придаткевич, його дочка, виступаючи в таких містах, як: Лондон, Берлін, Відень, Амстердам та інших, здобуваючи собі велику популярність серед публіки та похвальні рецензії у закордонній пресі.

САДАТ ХВАЛИТЬ КАРТЕРА, ЗАПРОШУЄ НА ПІДПИСАННЯ ДОГОВОРУ

Каїр/Єрусалим. — Єгипетський президент Анвар ель-Садат, промовляючи у понеділок, 2-го жовтня, на сесії парляменту, хвалив президента Джіммі Картера за його заходи в справі миру на Близькому Сході, заявляючи, що за його старання відносно скликання „вершинної конференції" у Кемп Дейвід, Меріленд, як теж його наполегливу працю під час та після неї, „президент Картер ввійде в історію, як один з тих провідників, які змінили історію".

Підтверджуючи, що дальші переговори між представниками Єгипту та Ізраїля відносно мирового договору між тими двома державами розпічнуться 12-го жовтня у Вашінгтоні, Садат запросив президента Картера взяти участь у церемонії підписання того договору, що її тентативно запляновано на 17-го грудня. Садат сподівається, що підписання відбудеться на території Єгипту, хоча цієї справи ще остаточно не вирішено.

Ізраїльський уряд інформує, що делегацію цієї країни на переговори у Вашінгтоні очолюватиме міністер закордонних справ Моше Даян, а в її склад входитиме велика кількість міністрів уряду прем'єра Менахема Бегіна. Перед початком цих переговорів Даян виступить з промовою в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку.

У своїй промові в парляменті президент Садат закликав такі помірковані арабські держави, як Йорданія та Савдійська Арабія, приєднатися до мирових заходів Єгипту та Ізраїля. Щодо тих арабських лідерів, які гостро таврують тентативні домовлення між Каїром і Єрусалимом, то Садат, признаючи, що домовлення „не є досконалі", кинув їм виклик: „постарайтесь ви знайти кращий шлях до замирення".

Того самого дня Садат призначив д-ра Мустафу Халіля на пост прим'єр-міністра. Халіл, інженер по фаху, який вищі студії закінчив у ЗСА, прийде на місце Мамдуга Салема, який на тому пості служив від квітня 1975 року.Новий прем'єр Халіл протягом наступних кількох днів призначить новий кабінет, включно з міністром закордонних справ, бо Мохаммед Ібрагім Камель зрезигнував з того посту ще перед підписанням тентативних договорів президентом Садатом.

Китай зацікавлений купівлею зброї в Західній Европі

Брюссель, Бельгія. — Нові керівники Китайської Народної Республіки виявили велике зацікавлення західньоевропейською технологією і купівлею модерної зброї в багатьох країнах Західньої Европи, зокрема в Німеччині, Франції і Великій Британії. Крім зброї китайці бажають купувати в Европі також інші товари і у пов'язанні з цим офіційні представники КНР вже від довшого часу намагаються ввійти в переговори з керівниками Европейської Економічної Спільноти, щоб підписати з ними торговельні договори.

Речники Північно-Атлантійського Оборонного Союзу побоюються однак, що Совєтський Союз поведе в скорому часі широку протестаційну акцію у Вашінгтоні і західньоевропейських столицях проти продажу зброї для Китаю, на що вказують вже деякі потягнення совєтських дипломатів на Заході.

Досі представникам Китаю вдалося підписати економічний договір з урядом Західньої Німеччини на суму 4,1 більйонів долярів, а також домогтися, щоб офіційний представник ЕЕС відвідав Китайську Народню Республіку і на місці переконався про можливості торговельної виміни. В міжчасі спільна китайсько-европейська торговельна комісія працюватиме над виготовленням плянів поширеної торговельної виміни між Европою і Китаєм.

Цікавлячись економічними справами, китайські делегати не скривають свого зацікавлення купівлею зброї в Західній Европі, зокрема французькими літаками „Міраж", німецькими танками і протитанковою зброєю і британськими літаками, які вертикально піднімаються вгору не потребуючи великих і скомплікованих летовищ.

Міністер закордонних справ КНР Гуанг Гуа приїде 10-го жовтня ц. р. з офіційною візитою до Великої Британії, в часі якої він має в пляні підписати договір про купівлю вище згаданих літаків з британським урядом. Крім того, голова китайської Комуністичної партії і прем'єр уряду КНР прибуде з візитою до Европи весною 1979-го року, щоб затіснити не тільки політичні, але також військові й економічні зв'язки Китаю з Европою.

В понеділок в Лондоні розпочалася конференція 15-ох країн НАТО і справа продажу зброї для Китаю стоятиме у програмі нарад. Загально сподіваються на облегшення заборони продажу зброї, бо участь китайських представників на осінніх маневрах військ НАТО вказує радше на затіснення співпраці. В Европі тільки сумніваються, чи Китай буде спроможний платити за відносно дорогу модерну зброю і технологію, чи шукатиме в европейських країнах кредитів, як це робить Совєтський Союз й інші комуністичні держави.

І. САВИЦЬКА, Г. ШЕРЕЙ ВИСТУПЛЯТЬ В ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що тут у п'ятницю, 6-го жовтня ц. р., о год. 7:30 вечора, у приміщенні цього Клюбу, пані Іванна Савицька прочитає літературні акварелі „З дороги на Чорне море". У вокальній частині вечора виступить меццо-сопрано Ганна Шерей при фортепіяновому супроводі проф. Калини Чічки Андрієнко.

ОРГАНИ КҐБ ВИМАГАЮТЬ ВІД УКРАЇНСЬКИХ ПАТРІОТІВ ВІДМОВЛЯТИСЬ ВІД МОРАЛЬНИХ НОРМ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Передаємо текст звернення Кузьми Матвіюка до Президії Верховної Ради УРСР, в якому він розповідає про єхидні методи знущання над ним і його родиною. Про його долю ми частинно повідомляли вже в пресовому повідомленні з 13-го липня ц. р., п. н. „Хроніка розшуків за працею К. І. Матвіюка".

„Я, Матвіюк К. І., 1941 року народження, українець, з вищою освітою, працював до 27 лютого 1978 року виконуючим обов'язки старшого співробітника лябораторії механізації Ровенської обласної сільськогосподарської дослідної станції.

У 1972 році, коли я працював викладачем спеціяльних дисциплін в Уманському технікумі механізації сільського господарства (Черкаська область), я був арештований органами КҐБ і засуджений до 4-ох років позбавлення волі в таборах суворого режиму. В 1976 році я повернувся з таборів, відбувши повний термін покарання.

Півроку шукав роботи, поки нарешті пощастило влаштуватися в Олександрійське ТБ ч. 21 (м. Олександрія, Кіровоградська область) на тимчасово вільну посаду конструктора без будь-яких надій на житло та просування по роботі.

Влітку 1977 року я звернувся в міністерство сільського господарства з проханням надати роботу в дослідній установі. Мені запропонували Ровенську дослідну станцію, де довгий час залишалася вільною вакансія старшого наукового співробітника лябораторії механізації, на яку я і був прийнятий 27 серпня 1977 року.

Мені було обіцяно: дослідну роботу по вибраній темі в галузі механізації сільського господарства, умови для написання наукової праці (кандидатська дисертація), житло (через два місяці мала надатися квартира). На вимогу директора, сім'я звільнила відомчу квартиру в м. Олександрії (інакше, було заявлено, не може розглядатися питання про надання квартири в селі Шубкові) і переїхала в Шубків, де тимчасово поселилася в гуртожитку.

Вже через півтора місяця, 14 жовтня 1977 року, директором станції всі домовлення були відкинуті (у квартирі відмовлено, від наукової роботи усунено), натомість почалися безпідставні адміністративні гоніння.

Невідома особа, назвавши себе працівником міліції, дзвонила в лікарню важко хворій матері, сказала їй, що я безвісти пропав та вчинила їй допит про мої наміри, залишивши стару, важко хвору жінку мордуватися з думкою про загибель сина.

Директор станції викликав мене і заявив (14 та 17 жовтня 1977 року), що справа з роботою і житлом залежатиме вже від моєї роботи і поведінки, що мені

(Закінчення на стор. 4)

Янг залишиться в ОН — заявляє президент Картер

Вашінгтон. — Промовляючи минулої суботи, 30-го вересня, на річному бенкеті Негритянського Конгресового Кокусу, президент Джіммі Картер заявив, що негр Андрю Янг залишиться на пості амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй протягом його цілої президентури, очевидно, якщо Янг бажатиме далі служити на цьому пості. Заяву Президента присутні на бенкеті сприйняли бурхливими оплесками.

Як відомо, амбасадор Янг в минулому часто висловлював дуже контроверсійні заяви, наприклад, безпідставно твердив, що не тільки в Совєтському Союзі, але також в ЗСА є „тисячі політичних в'язнів", заявив, що присутність кубинських військових частин в африканських країнах сприяє „стабільності" на тому обширі, закидав урядові ЗСА, що нібито „безпідставно" боїться поширення комунізму в Африці і т. д. Білий Дім і Державний департамент часто мусіли спростовувати чи заперечувати заяви Янга, а після його твердження в справі здогадних політв'язнів в ЗСА президент Картер і державний секретар Сайрус Венс висловили амбасадорові Янгові гостру пересторогу. Ряд чільних законодавців і коментаторів вимагали звільнення чи резигнації Янга з посту амбасадора до ОН, твердячи, що його безпідставні закиди виходять на шкоду Америки і цілого вільного світу. Однак,президент Картер відмовився звільнити Янга,а на згаданому бенкеті негритянських законодавців зазначив, що негр Янг залишиться на тому пості протягом цілої президентури Картера.

ПЛАЩАНИЦЯ ХРИСТОВА — „САНТА СІНДОНЕ" З ТУРІНУ

Як пожежа в сухому степу, гнана шаленим вітром, поширилася по світі 80 років тому вістка про відкриття одного італійського правника-фотографа, Секондо Пія, який зфотографував, славну в Туріні вже тоді понад триста років, Плащаницю Христову, відому під назвою „Санта Сіндоне" з Туріну. На фотографії виразно виступали зображення обличчя і постаті розп'ятої людини з такою докладністю, що ця з'ява майже здавалася чудом для віруючих і „неймовірністю" для скептиків: без фотографічного процесу саме полотно ледве позначене обрисами когось мертвого, хто був у нього загорнений.

Сьогодні в Туріні тисячі людей мають нагоду відвідати катедру, де до 7-го жовтня можна оглядати мистецько влаштовану виставку святого покривала. Передбачають до закінчення виставки трьох мільйонів глядачів.

Але не тільки віра і цікавість жене до Туріну цю силу людей. Серед ревних глядачів є і кілька наукових груп, які, — якщо Архиєпископ Туріну дасть дозвіл, — нарешті раз-назавжди хочуть довести або правдивість цієї плащаниці і її приналежности дійсно Христові, або ж заперечити її, науково довівши свої знайдення.

Чоловіча постать

Саван цей — це ляняна тканина 14 футів завдовжки. Як це вже зауважив перший фотограф тканини, вона поводиться, як фотофільм: коли тканину зфотографувати, неґатив дає позитивне зображення з докладними деталями. На зображенні видно чоловічу постать, приблизно 5 футів і 11 інчів заввишки (180 см), яка лежить спочила, руки схрещені внизу на животі. Його стопи теж навхрест. Людина ця з бородою, а волосся заплетене в дві коси, так як це було звичаєм у біблійних жидівських мужчин. Обличчя і тіло носять сліди ран і інших ушкоджень, які моторошно відповідають свідченням Євангелії про бичування й розп'яття Христа. На спині багато слідів ударів римським „флагрумом". На плечах сліди якогось тяжкого предмету, що міг бути хрестом, якого двигав Христос і на якому його розп'яли. Запястя рук і стопи проколені, а на правому боці помиж п'ятим і шостим ребром скісна рана, що могла утворитися від простромлення списом. І нарешті ще одна деталь, яка відрізняє розп'яту людину, що була загорнута в цей саван, від першого-ліпшого римського покараного злочинця: над чолом і на чолі —

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Посилений наступ на українство

У київській газеті ,,Молодь України'' появилася недавно довга тришпальтова стаття В. Чередниченка п. з. ,,Під прапором інтернаціоналізму'', у якій совєтський автор, покористувавшись архівами КҐБ, говорить не тільки про ,,світле майбутнє народів СССР'', ,,міжнародне братерство'', ,,співдружність і згуртованість'', на яких, мовляв, побудовано ціле життя народів Совєтського Союзу, але також про ,,заялложені націоналістичні доктрини'', якими, на його думку, користується буржуазна пропоґанда у боротьбі проти країн ,,соціялістичної співдружности''. Очевидно, Чередниченко, як усі совєтські писарі, які займаються питанням ,,українського буржуазного націоналізму і його підголосків на Заході'', сам себе заперечує, коли з однієї сторони твердить, що ,,українського націоналізму вже давно немає в Совєтському Союзі'', а з другої — каже, що з ним (націоналізмом) ведеться посилена боротьба, бо ,,вороги соціялістичної системи, ставлячи ставку на націоналізм, розраховують таким шляхом роз'єднати, розбити комуністичний рух''.

Раніше совєтська пропаґанда намагалася приховувати такі теми від совєтського читача, а порушувала їх тільки у виданнях КҐБ, призначених для закордону, але після так званої ,,відлиги'', яка наступила на початках владування Нікіти Хрущова, тема ,,українського націоналізму'', а зглядно його поборювання совєтською пропаґандивною машиною, стала однією з важливіших справ, про які говорилось не тільки в кабінетах КҐБ і високих партійних чиновників, але також на сторінках преси і журналів. Більше того, почали появлятися також окремі книжки і брошури у видавництві ,,Посту Я. Ґалана'', а в КҐБ постав, мабуть, цілий ,,видавничий відділ'' для боротьби з ,,українським буржуазним націоналізмом і його центрами поза кордонами України''.

Про це й пише Чередниченко, кажучи, що ,,ватажки українських націоналістів втекли після війни на Захід, де включилися в новий антирадянський похід — у ,,холодну війну'', розв'язану військово-промисловим комплексом імперіялізму''. Як і треба було сподіватися совєтський автор включає усіх націоналістів до ,,спеціяльних служб ЗСА і НАТО'', до ,,Шпигунських колон'', ,,диверсійних загонів'', до ,,пропаґандивних ланок''.

В кінці своєї довгої статті Чередниченко хвалиться тим, що, мовляв, ,,Комуністична партія — принциповий противник буржуазного націоналізму, шовінізму і расизму, — давно вже викрила широко рекламований на Заході міф, що націоналізм це національно-визвольний рух, бо насправді він є знаряддям міжнародного імперіялізму''. Хвалиться Чередниченко й тим, що в Совєтському Союзі ,,ліквідовані економічні й соціяльні корені і створені умови для розвитку і зміцнення дружби народів, утвердження пролетарського соціялістичного інтернаціоналізму''.

Знову ж таки, совєтський автор сам себе заперечує: каже, що ведеться боротьба Комуністичної партії СССР проти ,,реакційної ідеології та політичної практики українського буржуазного націоналізму'', і що цим питанням ,,займаються трудящі усієї країни Рад'', а рівночасно стверджує, що з націоналізмом вже усе покінчено. Вершком совєтської пропаґанди являється твердження, що ,,бойові закони Компартії нагромадили величезний досвід виховання підростаючої зміни в дусі високої свідомости, відданости комуністичним ідеалам, політичної пильности, непримиренности до найменших проявів буржуазної і буржуазно-націоналістичної ідеології'', бо знаємо з різних джерел, що ,,український буржуазний націоналізм'' і його ідеологія став сьогодні всесоюзною небезпекою, про що може свідчити поява книжки Владіміра Бєлаєва ,,Я обвіняю'' та інші видання.

Виглядає, отже, що нагінка на ,,український буржуазний націоналізм'', а тим самим на українство буде посилена, особливо у зв'язку зі зростом руху спротиву в Україні, ряди якого з кожним днем збільшуються, викликаючи лють в комуно-московських імперіялістів.

М. Платковський

КЕМП ДЕЙВІД — І ЩО ДАЛІ?

Перше захоплення, що його поділяли уряди, суспільство і преса західньоевропейських держав з приводу результатів ,,вершинної конференції" в Кемп Дейвіді якщо не зовсім пройшло, то значно охололо.

Все більше чується голосів, що Кемп Дейвід це, властиво, лише великий особистий успіх президента Картера, але труднощі на Близькому Сході існують далі. Фронт ,,непримиримих" заповідає рішуче поборювання як домовлень ,,вершинної конференції", так і особи президента Єгипту Садата. До цього фронту належать Сирія, Лівія, Альжир, Південний Ємен і палестинці, які відверто говорять про необхідність ще тісніше зв'язатися з СССР і шукати в Москві допомоги для своєї політики. Брежнєв, виступаючи в столиці Азербайджану (країна, до речі, з магометанським населенням), недвозначно прилучився до голосу ,,непримиримих", осуджуючи Америку і Садата. Отже, хоч не можна не признати, що в Кемп Дейвіді стався великий почин, проте це ще не означає, що на Близькому Сході настане спокій й ЗСА позбудуться хоч одного з клопотів, які вони подостатком мають у своїй зовнішній політиці. Трудно, звичайно, припустити, щоб Сирія із своїми союзниками зважилася розпочати (і то відразу) нову війну проти Ізраїля, але до такої війни за допомогою СССР вона буде готуватися, а палестинські терористи напевно посилять свою акцію і будуть дошкулювати Ізраїлеві.

Чому на такий мирний крок пішов президент Садат? Чи тільки тому, що він не хоче більше посилати своїх підданих на ризиковну війну проти держави жидівського народу? Очевидно, цей мотив відогравав свою ролю. Але була, певно, ще більш важлива причина.

Садат зрозумів, що провадити аґресію проти Ізраїлю він може тільки за допомогою Москви. А ця допомога означає накинення гегемонії Москви її арабським союзникам. При чому така гегемонія найбільше загрожувала, власне Єгиптові через його географічне положення і через його потенціяльну силу, як найбільшої арабської держави на Близькому Сході. Це менше загрожує іншим арабським державам і не так безпосередньо. Врештою, їх рішучість боротися дальше з Ізраїлем така сильна, що вони закривають очі на інше лихо, а без допомоги Москви нічого само вдіяти не можуть. І тому Близький Схід, хоча може у трохи зменшеному розмірі, буде ще надалі справляти чимало клопоту для ЗСА.

Але, чи це єдиний клопіт, що його мають ЗСА, як світова потуга з провідною ролею у західньому світі? Етіопія й інші справи в Африці залишаються далі ,,невральгічними пунктами''. Не мало таких пунктів знаходиться також в Латинській Америці, в Азії, а також в західній Европі. Що мають робити ЗСА, щоб подолати всі труднощі, які стоять перед ними?

Звичайно, не можна знайти якоїсь певної рецепти для цього. Проте, видається, що хибне наставлення американської (і взагалі всього Заходу) політики полягає на тому, що шукається засобів на усунення тих труднощів, які виникають з однієї причини — замість того, щоб подумати про те, як можна усунути саму причину отих труднощів чи навіть смертельних загроз для Заходу. Назва ж цій причині одна: аґресивна політика Москви в цілому світі. І доки ця причина існуватиме, доти не можна побороти наслідків, які з неї випливають. Москва бо стоїть за всіми тими заколотами, які ми спостерігаємо на всьому просторі земної кулі.

Нам можуть закинути, що добре, мовляв, говорити про потребу усунення причин труднощів, які має Захід, але як це зробити? Звичайно в нас немає ані крихітки тих можливостей і тих інформаційних засобів, що їх мають державні і розвідочні апарати потужних держав Заходу, а насамперед ЗСА. І тому не збираємося нікого ,,поучувати" чи давати якісь ,,поради". Проте, видається, що вже саме зрозуміння того, де лежить причина всіх труднощів і переставлення з політики поборювання наслідків, а плянування того, що може спричинитися до ліквідування причини всього лиха, — вже це саме означало б певний ,,перелом" у психологічному наставленні Заходу і дало би початок до застосування таких методів, які потрібні для політики західнього світу.

Наприклад, у ЗСА і взагалі на Заході, прив'язують величезне значення до успішного завершення переговорів ЗСА і СССР про обмеження стратегічної зброї (під час яких, Москва далі зброїться, а Захід тільки досить непереконливо заповідає, що й він почне озброюватися). Чи насправді заключення такого договору має аж таке важливе значення, що задля цього Захід ,,боїться" всякого свого кроку, який міг би розгнівати Москву? Тим більше, що немає ніякої запоруки ефективної контролі щодо виконування Москвою прийнятих нею зобов'язань. А тому далі продовжується збільшування промислового (а значить і воєнного) потенціялу СССР за рахунок того, що цьому останньому постачає Захід.

Несміливо порушується справа прав людини в Совєтському Союзі і говориться про захист дисидентів, а обіцянку випустити 15 жидівських родин за межі ,,тюрми народів" (це нібито осягнення сенатора Кеннеді під час його перебування в Москві) вважається за великий успіх. Звичайно, з гуманітарного погляду — це успіх. Але 15 родин в порівнянні до тієї злочинної гри, яку провадить Кремль у світових маштабах і яка загрожує мільйонам, якщо не мільярдам, людей, що ще живуть ,,на свободі" — це все таки не такий уже великий успіх, яким можна хвалитися.

І чому Захід (поминаючи досить таки ,,об'єктивні", а навіть безбарвні пересилання радіовисилень ,,Свобода" і ,,Вільна Европа") ніколи не спробував відплатити совєтам, як каже польська приповідка, ,,пенкним за надобне": дати справжню підтримку чехам, словакам, мадярам, полякам, українцям й іншим поневоленим Москвою народам, ба, навіть самим росіянам, які прагнуть позбутися тоталітарного режиму? Все це лишається питаннями, бо Захід не розуміє того, що треба завдати нищівного удару аґресивній російсько-совєтській імперії.

Володимир Мацьків

ДИТЯЧА ЛЕКТУРА ТА ЇЇ РОЛЯ У ВИХОВАННІ

Живемо в часах, коли без газети та без книжки ніхто із здорово думаючих людей обійтися не може. Обходяться без них хіба мешканці австралійських пустарів та дикунів-бушменів у Африці. Але тепер вже і до них доходять деякі впливи цивілізації та культури, на які вони звертають свою увагу.

Коли людина якої-небудь цивілізованої нації не може обійтися без книжки чи газети, то вони також дуже потрібні дітям, а нашим дітям тим більше.

Так само, як взуття чи одежа приготована до зросту людини, так є і з книжкою. Для кожного віку існують окремі книжки.

Дитяча література, хоч має спільну назву, не вся однакова, як не однаковий вік і ріст дітей. Для малят в віці 2-6 літ видаються книжки, в яких текст заступлений образками. Найчастіше бачимо там образки метеликів, пташок, звірят. Часом бувають там серії образків, з яких можна відчитати теж певну подію. Для дещо старших дітей (у віці 6-8 літ) бувають вже книжки з текстом. Там бачимо казки, байки, короткі оповідання, віршики, загадки тощо. Все те, що читача в даному віці цікавить. Всі ці матеріяли бувають дуже добре зілюстровані, щоб дати змогу читачам все як слід зрозуміти. Книжки для ще старших дітей (9-12 літ) мають вже довші оповідання, а навіть повісті на історичні теми, чи описи подорожей, пригод, про чужі краї тощо. І там бувають ілюстрації, але вони вже не відіграють так важливої ролі, як це бачимо в літературі для молодших дітей. Доростаюча молодь шукає вже за поважнішою книжкою. Вона починає цікавитися справами, що виходять поза дитячий вік. Така молодь шукає книжок з описами пригод, подорожей і інше. Її часто цікавлять історичні та літературні проблеми та багато інших справ.

Подібна справа з часописами для дітей і молоді. Вони може дещо менше зрізничковані, бо містять матеріяли для молодших і дещо старших дітей. Таку газетку може переглянути молодша й старша дитина і кожна з них знайде щось цікавого для себе, та радо його прочитає.

Роля книжки у вихованні величезна. Ця книжка дає дитині не тільки гідну розвагу, але розвиває її думання, її уяву, вчить панувати над своїми почуваннями, вчить орієнтуватися в різних ситуаціях, допомагає в створюванні ідеалів, які молодий читач ставить собі часто за взір до наслідування.

Коли беремо до уваги дуже важливу ролю книжки для дітей взагалі, то слід нам всім подумати про дитячу книжку для наших українських дітей. Кожний, що його цікавить справа виховання дітей, має змогу переконатися, яку численну дитячу літературу мають інші народи. Порівнювати її до нашої, чи навпаки, годі, бо наші можливості та наші засоби ні в якому разі не дорівнюють державним націям. А література, а дитяча зокрема, на рідних землях запряжена на службу ворога-окупанта і вона там відіграє радше деструктивну, чим виховну ролю.

Наші письменники, що живуть і працюють поза рідною землею, стараються, щоб і наші діти на еміґрації мали можливість прочитати дещо в своїй рідній мові. Але видання дитячих книжок залежить не так від авторів, чи видавництв, як від батьків. Знаємо чейже, що продукція залежить від попиту; при збільшенні попиту, зростає продукція. Якщо б наші батьки більше купували дитячі книжки, то їх, напевно, появилося б щораз більше.

Коли нам залежить на тому, щоб ми залишились тим, чим ми є, тобто вірними синами і дочками свого народу, що існує тисячі літ, якщо хочемо вдержатись серед народів світу, а не стати погноєм для інших народів, даймо

(Закінчення на стор. 3)

Л. Бурачинська

ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Серед численних вісток про початок діяльности наших установ і організацій, які заповнюють шпальти нашої преси у вересні — появилось невелике оголошення Українського Музею. Дня 23-го вересня розпочався курс вишивання для початківців, що триватиме до 20-го грудня ц. р.

Оця вістка — це тільки перший крок наміченої програми. Вона многогранна, бо маємо в ній цикл доповідей на спеціяльні теми, як ,,Українська демонологія в малярстві Миколи Бутовича'' (доповідач Таня Кейс) і ,,Українські обрядові рушники'' (доповідач Люба Волинець). Є заплянована виставка творів Никифора з Криниці, що набув великого розголосу як один із кращих малярів-примітивістів. Вже тепер заповіджена Різвяна програма для молоді, яка повчить, як робити прикраси на ялинку в українському стилі.

Отже доволі багато заплянованo на найближчі три місяці. Натиск у тій програмі покладений на пізнання нашої обрядовости, нашого народного мистецтва. Та малярська виставка вказує й на інші можливості Українського Музею. Бо й справді, сама назва Українського Музею вказує на те, що йому накреслено ширші рамки. Хоч є в нас мистецькі ґалерії, то доступ до американського середовища і його публіки Український Музей здобув найскорше.

Коли подумати, що це сталося за несповна два роки, то людину огортає подив. Бо й теперішня постійна виставка п. н. ,,Традиційні мотиви в українських тканинах і вишивці'' є на високому рівні і була відмічена в американській пресі. Це значить, що можна щось осягнути навіть на ,,давнтавні'', у невеликих двох залях, коли воно вміло і фахово влаштовано.

Скільки тут змарнованого часу! В тих роках, коли музейна збірка Союзу Українок Америки була виставлена в Українському Інституті, не була належно оформлена. А потім довгих п'ять років спочивала в пачках і шукала пристановища. Трудний був її шлях до теперішнього вигляду і треба подивляти завзяття українського жіноцтва, що не жаліло грошей і труду, а таки довело до теперішнього стану. Коли б не той змарнований час — зовсім інакше виглядало б пізнання народної творчости тепер у нас.

А є в нас певна відповідальність за ту ділянку. Коли приглянутись до етнографічних музеїв України — страшно стає, до чого там воно дійде. Таких музеїв там є три — у Києві, Львові і Коломиї. Є збірки народного мистецтва по краєзнавчих музеях України, але ані в перших, ані в других музеях публіка не може зачерпнути знань про якунебудь ділянку народної творчости. Це все перебрали на себе Будинки Народної Творчости, що існують у кожному обласному центрі. Там працюють ,,знавці'' й інструктори різних галузей і від уміння й підходу залежить, наскільки широка публіка може собі одне чи друге засвоїти. Вони гуртують народних ,,умільців'', впроваджують їх у ,,майстрів'' і надають напрям їх роботі. У висліді маємо низький рівень народного виробництва, що є віддзеркалене в костюмах танцювальних ансамблів, у тканинах, що їх випускають ткацькі заводи, у сувенірах, що їх привозять туристи звідтіля. А етнографічні музеї відгороджені від публіки пляном нібито наукових завдань. Призбиране попередніми поколіннями народне добро там зберігається для користування хіба вибраним одиницям.

Тому треба радіти, що ми ступили врешті на шлях пізнання нашого народного мистецтва. Воно промовить у першу чергу до нашої молоді, яка шукає свого кореня. І знайшло зрозуміння у спеціялістів з-поміж американського світу, як про те свідчать дотеперішні вирізки з американської преси.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Про чистоту мови

Не легко зберігати чистоту української мови, та це зовсім не означає, що ми не мусимо переборювати труднощів. Цим разом хочу звернути увагу організаторам різних імпрез, з'їздів чи конференцій, які тут під впливом англійської мови почали називатись ,,конвенціями". Загляньмо в багатомовний ,,Словник Української Мови", що почав виходити в Києві 1970 р. Там слово ,,конвенція" означає ,,договір, угода між державами з якогонебудь спеціяльного питання". Що ж це має спільного зі ,,з'їздом'' чи ,,конференцією''.

Друге. На таких з'їздах доброзичливі організатори часто вивішують транспаранти: ,,Витайте, делеґати й гості...". А чи знають вони, що в дійсності означає слово ,,витати"? За вище поданим джерелом воно значить ,,перебувати, жити денебудь", або ,,літати, ширяти в повітрі", або ,,бути відчутним, незримо присутнім денебудь"... Отже, ніяким чином не відповідає задумові організаторів. Насправді треба написати: ,,Вітаємо делеґатів і гостей..." (чи владику).

І ще на тему мови: часто в посмертних згадках зустрічаються повідомлення про ,,ненадійну" смерть. Ненадійна — це така, що на неї не можна надіятися, що їй не слід вірити. В дійсності ж мають на увазі ,,несподівану" смерть. (Ненадійна людина та, що їй не можна вірити, на неї не можна покладатися).

Посилаючи Вам ці зауваги, хочу висловити жаль, що ,,Голоси читачів" так швидко зів'яли. Вони ж вносили живий подих до газети. Чи це читачі такі безголосі, чи може хтось із редакторів присвоїв собі функцію накладати вето на все, що не збігається з його смаком? А шкода, бож преса мусить віддзеркалювати життя, яке не є теплицею, а суворою школою, зокрема для українців. Контроверсійні думки викликають реакцію протидії, а давновідомі істини залишають людей в безпечному дріманні серед своїх розкошів.

Галина Шепко

Ратерфорд, Н. Дж.

В Україні

У ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ ВИЙШЛА КНИГА „ЗАПОВІДНИКИ ПРИАЗОВ'Я"

У в-ві ,,Промінь" у місті Дніпропетровську, вийшла з друку книга під наголовком ,,Заповідники Приазов'я", що її написали бердянські краєзнавці: письменник О. Я. Огульчанський, журналісти А. В. Іванченко та М. Я. Федоренко. У цій книзі, — інформує київська ,,Радянська Україна", — автори оспівують красу заповідних міст Приазов'я: Кам'яної могили, Хомутовського степу, Володарського, Куйбишевського і Старобердянського лісництв, річки Берди тощо. У книзі багато кольорових світлин. Це ж видавництво на протязі останніх двох років видало 11 туристсько-краєзнавчих книжок про Запорізький край, які втішаються великим попитом читачів.

Остап Сокольський

БІЛЬ ТИШІ ЗРОДИВ ДАЛЕКИЙ СПОГАД

Шкутильгуючи, повільною ходою дійшов дев'ятдесятип'ятилітній дідусь Петро до вершка невеличкого горбка і сів над яругою. Ліворуч від нього проріджений гайок наскрізь просвічувало заходяче сонце. Перед дідусем простягались лани пшениці, зодягнені в дозрілий колос, які, немов дівчата в хороводі, під подувом вітру похитували голівками. Середину ланів протинала маґістраль, яка вела... на Схід.

Довкола панувала тиша...

Погляд дідуся грався в соняшних проміннях, що пробивалися крізь гайок, а потім поковзнувся по водному дзеркалі невеличкого ставка і зупинився ген далеко за ланом під лісом. Вдивляючись і вдумуючись у цю далину, спостеріг дідусь, як на далекому обрії підноситься дим.

— Це вогнища, біля яких радується та мріє сповнена енерґією та завзяттям молодь, — подумав він.

І пригадалось йому Перше листопада 1918 року. Пригадалась міська площа Станиславова, де формувалась Українська Галицька Армія тоді, коли першого листопада пішло наше вояцтво здобувати рідний край. Вже першого листопада, пригадував дідусь, маршував він із єдиним, що залишився між ними братом Степаном вулицями Станиславова. А там — бої за Львів, поранення брата Степана, і знову поворот до Станиславова, до коша.

Перехід Збруча був надзвичайно болючим. Залишили рідні хати, родини. У серці нив біль за домом. Але парада у Кам'янці Подільському розвіяла це все. ,,Через Київ... на Львів'' вів переможний шлях. І на Київ вони пішли боями. Йшли розлогими, просторими ланами України. Боже, яка краса! Який чудовий цей наш край! Яке велике це ясносинє наше небо!

І тоді прийшов цей чудовий, незабутній, хвилюючий вечір — тридцятого серпня 1919 року — Київ вже наш! Був це день нашої слави, величавий, тріюмфальний день... радости не було кінця.

Полки українських армій, розтаборовані на передмісті Києва, очікували на тріюмфальний день побідного в'їзду в столицю України.

Не спало вояцтво цієї ночі; схвильоване здобуттям столиці гуторило навколо розложених вогнів цілісеньку ніч. Мріяли... раділи.

Раннім ранком старший десятник Петро у вичищеній уніформі подався пішки до міста. Він був звільнений від служби і хотів упевнитися, що він вчасно буде на Хрещатику, яким проходитиме парадний вмарш З'єднаних Українських Армій і де перед Думою дефіляду відбиратиме сам Головний Отаман, Голова Держави Симон Петлюра.

Чоту брата Степана делеґовано брати участь у парадному марші, а другу чоту гарматної сотні, де було багато Петрових друзів-односельчан, призначено сторожити дерев'яний міст на Дніпрі.

— Чого сторожити дерев'яного моста, якщо понтонного ніхто не сторожить?

— Як можна його сторожити, якщо не вільно стріляти? — стурбовано запитували вояки III куреня УГА.

— Генерал Кравс вже знає, що він робить! — заспокоювали їх інші.

Місто гуло, мов на Великдень дзвонили дзвони, а вулиці були переповнені святочно вбраними киянами, які прямували на Хрещатик. Із вікон звисали килими; на них були розвішані образи святих та портрети Шевченка. Були вони прибрані рушниками та удекоровані квітами. У проміннях сонця блищали хвилі Славути, горіли золотоверхі бані Печерської Лаври, Святої Софії та Андрієвської церкви. Грало повінню кольорів. Київ радувався...

Біля двірця вже стояв готовий до маршу вславлений Запорозький Корпус полковника Сальського — це вже їхній другий переможний в'їзд у Київ. А там з-поза двірця вже проїжджав Другий Курінь Восьмої Бриґади УГА. Це сотник Станімір проводить їх на службові позиції біля міської Думи, де відбудеться парада.

— Ох Боже, як радісно! — вигукнув у душі Петро. — Вже невдовзі, тільки по відпочинку, підемо походом на Львів.

— Слава Дійовій Армії! Хай живе Петлюра! Слава Галичанам! — лунали кличі по золотоверхому Києві, били дзвони Печерської Лаври — гучно, шумно, радісно...

Петро навіть не відчував, з яким зусиллям йому приходилось просуватися крізь товпи народу. — Ще трішки і вже буду на Хрещатику. Ось вже Володимирівська церква, польський костел, ось... ось.

Кияни стискали йому руку, обіймали, вітали, а в голові шуміло, уста були такі... сухі. Хрещатик... Головний Отаман... брат Степан... — Слава! Ось вже маршують колони... Запорозький Корпус...

Нараз впали постріли! Крики...

— Що це? Постало заворушення... Почала розбігатись юрба. Напоспіх промчали кіннотчики в царських уніформах...

— Ох Боже! Це привид? Поганий сон?

— Це наш Київ! Ми його вчора здобули! Не віддамо! — кричав немов у просонні Петро... Нараз, якось стало йому млосно, юрба народу ввижалась немов розбурхані хвилі моря, і Петро, виснажений, знеможений, у гарячці зісунувся на кам'яну дорогу Хрещатика.

Не побачив вже Петро парадного маршу, бо він не відбувся. Його непритомного підняли проїжджаючі друзі з гарматної сотні, вицофуючись з дерев'яного моста на Дніпрі, та повезли до Василькова.

І вже більш ніколи не побачив Петро цього величного міста, його зелених гаїв, квітучих каштанів, Золотої Лаври, дзвіниця якої небо підпирає, Святої Софії, Аскольдової Могили, пам'ятників Святого Володимира, великого гетьмана Богдана і не побачив вже більше могутнього Дніпра...

* * *

Ще довго дідусь Петро сидів на горбку і, вдивляючись у той напрям, де він залишив своє серце, — мріяв...

ІНФОРМАЦІЙНІ КАБІНЕТИ ДЛЯ ЛІКАРІВ

Київська „Радянська Україна" інформує, що в Дніпропетровську при чотирьох лікарнях і поліклініках обласного центру почали діяти спеціяльні фармакоінформаційні кабінети. Вони створені з цією метою, щоб допомогти лікареві знайтися у повені медичної інформації, сугерувати нові лікувальні засоби. У цих кабінетах створено катальоги лікарств із рівночасним зазначенням їх замінників, дібрано літературу щодо лікування найбільш поширених недуг, рецептурні довідники, таблиці сумісности тих чи інших ліків. Кабінети також провадять певну роботу по лінії поширення лікування фізіотерапією.

Окружний Комітет Відділів
Українського Народного Союзу
Детройті, Міш.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 15-го жовтня 1978 р., о год. 6:30 веч.
в залі Українського Народного Дому
при вул. Мартін ч. 4655, ДЕТРОЙТ, Міш.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців
3. Обговорення осінньої кампанії, метою якої є придбати 2,000 нових членів до кінця цього року
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Внески, запити і закриття зборів

У зборах зобов'язані взяти участь усі члени Управи Окружного Комітету та члени Відділових Управ, як також конвенційних делегатів УНС таких Відділів:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504 і 506

У зборах візьмуть участь:

ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ — головний організатор УНС
РОМАН КУРОПАСЬ — головний радний УНС
ЕВГЕН РЕПЕТА — головний радний УНС
БОГДАН ДЕЙЧАКІВСЬКИЙ — обласний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Вол. Бойд-Борискевич, голова
Петро Залуга, секретар
Ярослав Базюк, касир

СУМА в Бостоні відзначить 25-ліття

Бостон. — Місцевий Осередок СУМА, нагороджений минулого року Перехідним Прапором Крайової Управи СУМА, відзначить своє 25-ліття в суботу і неділю, 7-го і 8-го жовтня ц. р.

У суботу, в год. 9-ій вранці відбудеться відбиванковий турнір в авдиторії Іст Брейнтрі гайскул, Брейнтрі, з участю сумівських відбиванкових дружин з Бостону, Гартфорду, Ню Йорку, Йонкерсу, Пассейку та Ірвінгтону. Турнір координує Орест Ганчар, спортовий референт. У 6-ій год. увечері влаштовують бенкет і забаву в Дедгам Інн, Дедгам. Доповідь про працю Осередку СУМА прочитає Володимир Федорів, секретар. До танців приграватиме оркестра „Сині гори" під керівництвом Лесі Здирко з Гартфорду.

У неділю, 8-го жовтня, в год. 10-ій ранку відправляться св. Літургії в українській католицькій і українській православній церквах. В 11-ій год. відбудеться офіційна частина з участю запрошених Осередків СУМА з інших міст на парафіяльній площі української католицької церкви при 146 Форест Гілс Роуд, Джемейка Плейн. До участи запрошено також представників українських та американських установ і організацій. Представником Крайової Управи СУМА буде Евгенія Кузьмович, заступниця голови.

В 2-ій год. по полудні відбудеться мистецька програма з участю танцювального ансамблю старшого юнацтва О СУМА під керівництвом Івана Бариского і молодшого юнацтва під керівництвом Анни Носаль. Молодше юнацтво виступить з піснями, що їх підготовляє Романна Михайлів, головна виховниця. Програму провадитиме на всіх імпрезах Орест Щудлюк.

Цьогорічну Управу Осередку СУМА в Бостоні очолює Михайло Носаль, а булаву Роман Дашавець. Окрім відзначення Перехідним Прапором Крайової Управи СУМА, відбиванкові дружини дружинників і юначок та танцювальні гуртки бостонського Осередку СУМА здобули перші місця в міжосередковім конкурсі на останнім Здвизі СУМА в Елленвіллі.

Курс вишивкарства в Українськім Музеї

Ню Йорк. — В зв'язку з теперішньою виставкою „Традиційні мотиви в українських тканинах і вишивці", в Українськім Музеї відбувається курс вишивкарства для початківців.

Курс почався 23-го вересня ц. р. Лекції відбуватимуться від год. 1:15 до 2:45 по пол. в слідуючі суботи: 7, 14, 21, 28-го жовтня, 4, 11, 18-го листопада і 2-го грудня, 1978 р.

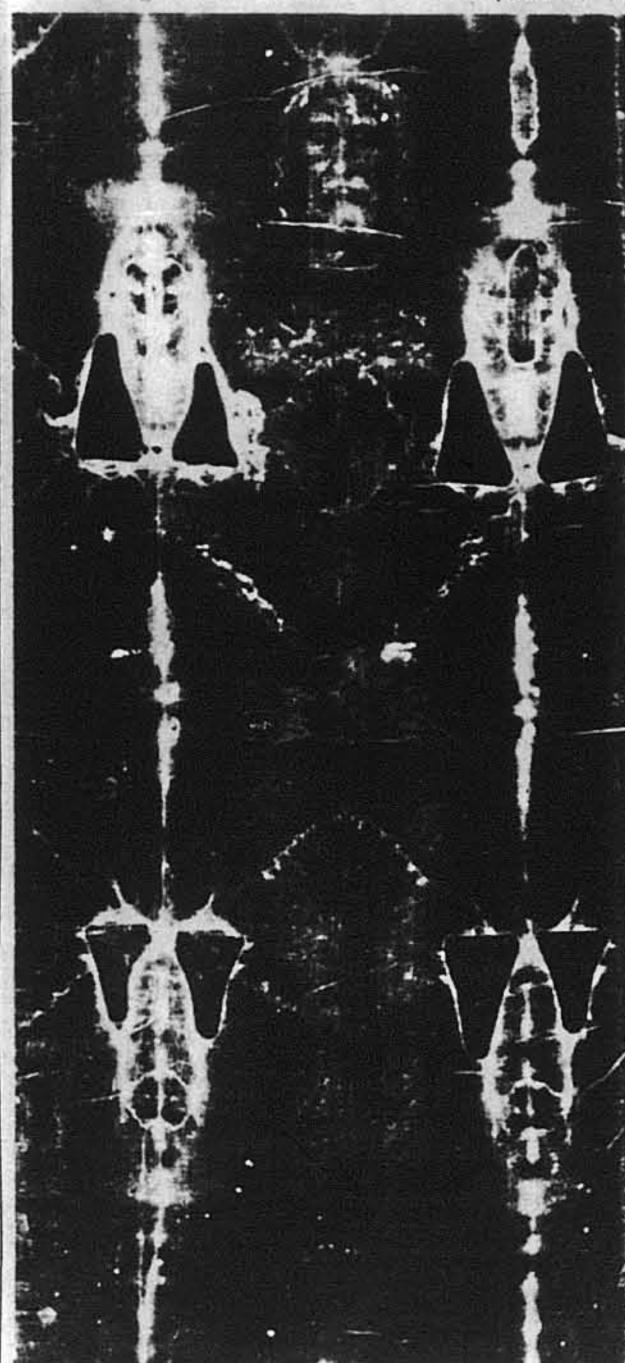
Учасників приймається у віці 12-18 років. Кошт курсу: 25.00 долярів. Всі потрібні матеріяли учасники одержать.

Цей початковий курс має за ціль познайомити учасників з підставовими стібами української вишивки, взорами та приміненням на тканині.

Крім курсу заплянована в місяці жовтні дві доповіді. Першу доповідь „Українська демонологія в картинах Миколи Бутовича" виголосить Таня Кейс в п'ятницю, 6-го жовтня ц. р. в год. 7-ій увечері. Другу доповідь „Українські народні рушники" виголосить Любов Волинець в суботу, 28-го жовтня ц. р. в год. 5-ій по полудні в українській мові і в неділю, 29-го жовтня в год. 3-ій по полудні в англійській мові.

ПЛАЩАНИЦЯ ХРИСТОВА...

(Закінчення зі стор. 1)

Негатив фота плащаниці.

видимі краплини начебто крови, які спричинені мовби терновим вінцем.

Загадка цього савану вже давно не дає спокою науковцям. Вони хочуть знати, скільки йому віку, звідки він узявся і як витворилося це зображення на йому? Що це не намальовано, свідчать вже переведені хемічні дослідження, які не виявили ані дрібки фарби. А про фотографію, в чотирнадцятому столітті (з 14 ст. відомо про цей саван) ще нічого не знали: фотографія прийшла п'ять століть пізніше. Досліди над самою тканиною в найновіших часах доводять, що її вироблено десь на Близькому Сході в часи життя Христа. Також дев'ятилітнє вивчення пороху з цієї тканини кримінологом з Швайцарії Максом Фрайом доводить, що концентрація пилку (поллен) в нім така, як тільки і виключно в околиці Мертвого моря в Палестині. Фрай думає, що саван має 2 000 літ.

Багато гіпотез, припущень і теорій снуються навколо Плащаниці з Туріну. Так Ієн Вілсон, широковідомий і поважний журналіст-історик, в його щойно виданій книжці „Шрауд оф Турін", пише, що ця тканина і є леґендарний „Мандиліон" — таємничий лик Христа, що його Східня Християнська Церква давно почитала, як справжнє зображення Христа. Вілсон припускає, що властиву Плащаницю Христову забрав зі собою один з апостолів до Едесси (тепер Урфа в Туреччині) десь у першому 50-літті, як подарунок королеві, що був християнином. Коли місто запало знову в поганство, ця плащаниця зникла аж до шостого століття, коли її було знайдено в заглиблині міського муру й наречено „Мандиліоном". В 944 році його віддано в Константинополь для колекції візантійського імператора. Вілсон думає, що візантійці не догадалися, що „Мандиліон" насправді не був лиш своєрідним „портретом" Христа, а вміло складеною плащаницею, — до речі, складеною так, що тільки Святе Обличчя було видиме: так складена плащаниця була натягнена на раму і оточена орнаментом-прикрасами.

Вілсон також твердить, що власне тому після шостого століття нашої ери всі ікони і образи Христа подібні одні до одних, бо всіх їх надхнув лик з „Мандиліону". В 13 столітті Мандиліон зник. Незабаром він з'явився у Франції, куди міг бути занесений одним з лицарів-темплярів. Правдоподібно цього лицаря нащадок був Жофре де Шарні, вдова якого в 14 ст. і виставила цю плащаницю на показ. В 1453 році плащаниця перейшла у власність Савойської династії, де вона зберігається і донині. Всі ці дати зарекордовані в історії в свій час і є цілком точними, імовірними.

Нова прібка

Тепер же, науковці зможуть встановити вік плащаниці дослідом „вуглецю-14", що його досі Церква не дозволяла примінити, побоюючись, що ним зруйнується занадто велика частина Святої Плащаниці. Але американці-науковці вдосконалили цей дослід так, що тільки п'ять міліметрів матеріялу-прібки потрібно для цього бадання. Інші наукові групи — всі вчені-сіндонологи (сіндонологія — наука про плащаницю), також виявляють бажання досліджувати Турінську Плащаницю й просять про дозвіл Архиєпископа Туріну. В пляні є також мікро-випробовування тканини йонами для ще більш остаточного ствердження відсутности фарби, та дослід-аналіз т.зв. „нейтронної активізації", що допоможе з певністю встановити, чи справді є кров на зображенні савану. Заплянowано й інші досліди, також високо вдосконалені, які вживаються для дослідів у космосі та інші. Всі вони дуже софістиковані.

Не менш „дивовижними" були і висновки студій Плащаниці, при яких вживано образ-аналізатор з ЗСА космічної агенції. Цим дослідом ствержено, що знаки на Плащаниці мають тривимірні дані про людину, яка була в ній загорнена; а такий ефект не міг бути досягнений ні малярем-художником, (що, мовляв, „підробив би" обрис Христа з мотивів ревности до Господа), ані осягнутий технікою фотографування, бо це тривимірний відбиток на двовимірний тканині.

Основне й найважливіше питання — яким способом з'явився цей людський обрис на тканині? Два автори статті на цю тему в „Нюзвік" з 18-го вересня ц. р., пишуть про певну однозгідність поміж деякими ученими щодо цього: не маючи іншого, більш надійного й раціонального доказу, вчені уважають, що це мусів бути спалах променистої енергії. А термо-хемік з ЗСА Рей Роджерс із Лос Аламос Наукової Лябораторії, один з 30-ти американських сіндонологів, каже, що зображення відбилося на матерії через сильний вибух світла, що його він називає „флеш фотолізис". Його твердження чудесно пасує до традиційного уявлення про Воскреслого Христа, що встав із мертвих в сліпучому сяєві і блиску.

І на закінчення хочеться сказати, чи ми справді гідні того, щоб нам було об'явлено, вже який раз, Істину про Розп'ятого й Воскреслого? Це була б велика і свята Ласка, особливо в цей час, коли сумніви й зневіра охоплюють не тільки мирян, але і клир. І коли дійсно „Плащаниця з Туріну" заходами цих багатьох вчених виявиться Плащаницею Ісуса Христа, то багато „невірних Хомів" будуть присоромлені.

Але... І все це не доведе Тайни Воскресіння. Для неї, — кінчають автори свою статтю в „Нюзвік", — потрібно віри!

М. Л-а

Округа УНС...

(Закінчення зі стор. 1)

сутніх про перебіг і рішення нарад Головного Уряду, які відбулися на Союзівці 15-16-го вересня ц. р., особливо про перші заходи поставити Організаційний Відділ на професійну базу, підкреслюючи, що якщо УНСоюз має надалі задержати провідне місце в житті української громади, то слід бути приготованим на зміни в організаційних методах праці, а то й в структурі. Він вказав на конечність відновлення братської активности Відділами і Округами, тобто влаштовуванням місячних і річних зборів, відвідуванням і опікою хворими членами, виділюванням стипендій для здібних студентів, участю в громадських імпрезах тощо.

В дискусії над доповіддю взяли участь: Богдан Пашківський, п-і М. Гаравус, І. Гаврилюк, Р. Конотопський і В. Шарван. На запити д-р Флис дав вичерпні відповіді.

Після формального закриття нарад розмови на союзові і громадські теми продовжувались під час перекуски, що її приготовили членкині Відділів Округи. Опісля д-р Флис і більшість учасників нарад відвідали дім СУМА „Дніпро", де оглянули виставку експонатів з музейної збірки св. п. артиста-маляра Северина Борачка.

ДИТЯЧА ЛЕКТУРА...

(Закінчення зі стор. 2)

нашим дітям рідну книжку та свою газетку. Дитяча книжка може набагато переконливіше промовити до серця дитини, ніж це часто можуть зробити батьки, чи виховники. Така книжка є в стані змалювати в дитячій уяві яскравими красками нашу рідну землю, її красу, її минувшину та людей, що прислужилися для неї, часто посвячуючи їй своє життя. Рідна дитяча книжка є в стані краще змалювати майбутнє і зігріти читача до наполегливої праці над собою для добра свого народу.

Знаємо, що в культурних домах бувають родинні бібліотеки, де зберігаються найбільш улюблені книжки. Добре було б, щоб така звичка заіснувала у всіх українських родинах, бо домашня бібліотека це дзеркало, в якому віддзеркалюється духове „Я" цієї родини.

Хоч газет і журналів звичайно не переховується в домашніх бібліотеках, то і вони, мимо сильних перешкод телебачення та радіо, відіграют дуже важливу ролю в житті людей та вихованні молодих поколінь. Їх роля теж дуже важлива.

Так зложилося, що в сучасному часі виходить в ЗСА тільки один журнальчик для українських дітей поза рідною землею „Веселка", але читачів та передплатників меншає з кожним роком, бо більшість наших батьків, задивлені в матеріяльні справи, щораз менше цікавляться належним вихованням своїх дітей. Їм байдуже, що виросте з тої дитини та якими стежками вона піде.

Тому дуже-дуже варто, щоб про ці справи подумали всі наші , головно молодші батьки, якщо не хочуть стати ворогами свого власного народу.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

136 Друга евеню, II поверх
(Дім Українського Визвольного Фронту)

П'ятниця 6-го жовтня 1978, о годині 7:30 вечером

ІВАННА САВИЦЬКА

„З ДОРОГИ НАД ЧОРНЕ МОРЕ"

літературні акварелі

У вокальній частині вечора **ГАННА ШЕРЕЙ** — меццосопрано
при форт. супроводі **проф. Калини Чічки-Андрієнко.**

ПОВІДОМЛЯЮ ВСІХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ,

що

„Історія Українського Мистецтва в ілюстраціях"
— Автора К. ШОНК-РУСИЧА,

яка виходить із запізненням, буде висилатися у відповідні адреси з кінця жовтня 1978 р.

Книга збагатилася на 945 ілюстрацій з яких 16 сторінок у 4-ох кольорах та 48 стор. у 2-ох кольорах.

Тверда обкладинка, оздоблена золотом. Кольпортером на Канаду є Арка Торонто до якої прошу звертатися.

Перший екземпляр „Історії" можна оглядати в Шонк-Русича студії.

Музеям, школам, бібліотекам і студентам відпускаємо по 40.00 долярів за примірник.

Залишилося 450 примірників до реалізації.

Писати: K. SZONK-RUSYCH
13 East 7th Str.
New York, N. Y., 10003

УВАГА! УВАГА!

Ню Йорк і околиця!

Український Хор „Думка"

закликає

всіх співучих, що бажають зберегти
та поширювати українську пісню

вписатися до

ХОРУ „ДУМКА"

Проби відбуваються кожної п'ятниці
о годині 7-ій вечором,
в Українському Народному Домі в Ню Йорку.

Хор підготовляється до Концерту
Колядок і Щедрівок.

Радо вітатимемо бувших членів Хору!

Управа Хору „Думка"

Вступайте в члени УНСоюзу!

Увага! **НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!** Увага!

В п'ятницю, 13-го жовтня 1978 року
в год. 7:00 веч.
в залі Українського Народного Дому
при 2-ій Авеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
міста Ню Йорку й Околиці

до участи в яких запрошені Урядовці, предсідники та конвенційні делегати усіх Відділів Округи.

ЦІЛЬ ЗБОРІВ:

1) Перевірити дотеперішню організаційну кампанію.
2) Намітити плян організаційної праці на останні місяці цього року.
3) Різне.

В зборах візьмуть участь:

ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ УНСОЮЗУ

Закликаємо всі Відділи і їх уряди та конвенційних делегатів, як й інших активних союзовців узяти участь у цих важливих зборах. Також просимо всіх секретарів принести на наради аплікації нових членів.

ЗА УПРАВУ:

Микола Хоманчук, голова
Михайло Юзенів, секретар
Василь Цюпа, касир

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС
ЮТИКА-СИРАКЮЗИ, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 15-го жовтня 1978 р., о год. 2-ій по пол.
в залі Українського Американського Клюбу
156 Horsheads Blvd. Elmira Heights, N. Y.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
ЮТИЦЬКО—СИРАКЮЗЬКОЇ ОКРУГИ

НА ПОРЯДКУ ДНЯ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців
3. Обговорення осінньої кампанії, метою якої є придбати 2,000 нових членів до кінця цього року
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Внески, запити і закриття зборів.

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири, конвенційні делегати на 29-ту Конвенцію УНС і інші урядовці відділових управ, а саме

Геркімер 192, Елмайра 271 Літел Фолс 330, Обори 38, 202, 283, Ром 121, Сиракюзи 39, 317, Фултон 263, Ютика 58, 434, Горнел 215.

У Зборах візьме участь:

Д-р ІВАН ФЛИС — головний предсідник УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Іван Пігуляк, почесний голова
Володимир Запаранюк, почесний голова
Микола Павлів, голова
Ярослав Сенишин, секретар
Микола Велич, касир

В пам'ять Високоповажаного — Дорогого
Проф. ВАЛЕНТИНА ЗДРАЙКОВСЬКОГО
складаємо на фонд „Українська Опера в Ню Йорку"
$ 20.00 замість квітів на могилу.
НАДІЯ КОКОЛЬСЬКА з Родиною
МАРТА КОКОЛЬСЬКА-МУСІЙЧУК

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

З великим смутком повідомляє про упокоєння

св. п.

ПЕТРА ПОСТОЛЮКА

Щирого жертводавця цінних матеріялів для Музею-Архіву Академії.
Основника і директора видавництва „Червона Калина"

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.
Похорон відбувся 30-го вересня 1978 р. на православному цвинтарі в Савт Бавнд Брук.

Управ Академії

У світлу пам'ять мосі Дорогої Мами
бл. п. КЛИМЕНТИНИ з ФЕДОРОВИЧІВ РУДА
складають 500.00 дол. на Патріярший Фонд
НАТАЛІЯ з мужем
ВАСИЛЕМ ЄРЕҐИ

В пам'ять наших Дорогих Приятелів
бл. п. д-ра ОСИПА ЛЮБЧАКА
та
бл. п. д-ра МИРОСЛАВА ОРЛОВСЬКОГО
складаємо $ 50.00 на Фонд Української Катедри при Гарварді
ЛЮНА і МИКОЛА ГІРНЯКИ

Органи КҐБ...

(Закінчення зі стор. 1)

потрібно якось проявити себе, десь виступити...

Від наукової роботи я був усунутий і відпроваджений монтувати обладнання в сусідньому селі, де почасти через брак рук, приходилося виконувати функції помічника електрозварника. І, нарешті, 13 лютого 1978 року, через 5 місяців після прийняття на роботу (з них менше місяця була можливість опрацювати літературу для обрання теми дослідної роботи) я був забалотований на виборах і 27 лютого наказом директора звільнений з роботи за ст. 40 і 2 КЗиП УРСР, як такий, що не відповідає посаді. Сім'я із п'яти чоловіків позбулася єдиного годувальника.

Коли почалися адміністративні утиски і тероризування хворої матері, я звернувся до органів КҐБ із запитом, де просив припинити переслідування, абож принаймні пояснити причину і підстави. Органи КҐБ заперечили будь-яку причетність до моїх переслідувань, однак розпочали довгі бесіди, де без кінця потрібно було давати пояснення на поставлені запитання, розповідати про своє ставлення до тих, чи інших подій, давати оцінку тим чи іншим людям. Зі сторони працівників КҐБ натяками і сторонніми розмовами провадилась певна лінія. (До речі, ці розмови — їх зміст — нічим не відрізнялися від тих, що велися співробітниками Кіровоградського КҐБ в м. Олександрії).

У цих розмовах працівники КҐБ охоче погоджуються, що становище, в якому знаходимось я і моя сім'я, дійсно є нестерпне;

пропонують шлях, яким можна вийти з цього становища

пропонують допомогу, але виставляють певні умови;

погрожують в разі неприйняття пропонованого.

Усе це доводиться натяками, котрі завжди супроводяться одним і тим же: „Ви освічена людина, повинні б зрозуміти..."

Для того, щоби вийти з сьогоднішнього становища (немає житла і засобів існування) за словами співробітників КҐБ потрібно „починати з себе" (при цьому мені показують пожовклі газетні вирізки за 1972-73 роки з заявами З. Франко, М. Холодного, Силезненка та І. Дзюби), мені потрібно „починати з азів", „реабілітувати себе". Мені „могли б піти на зустріч", але органи КҐБ повинні бути певними за мене, а тому мені слід прийти і заявити: „Я вже став іншою людиною..." „Опуститься на грішну землю", пропонують мені. Останнім часом було сказано: „Ламайте собі життя і своїм дітям".

Коли ж на пропозицію „починати з себе" я відповідаю, що хочу зайнятися науковою роботою, коли я, на вимогу, розповідаю про свій арешт, слідство і суд, як це було в дійсності, коли мені називають імена Є. Сверстюка, В. Лісового, В. Чорновола і я відповідаю, що знаю їх з табору, як чесних і мужніх людей, — ніщо зі сказаного не вдовольняє співробітників КҐБ і у відповідь чути розчароване: „відчувається, що ви ще не усвідомили..."

Значить, задля власного благополуччя, задля благополуччя моєї сім'ї від мене вимагається фальш, вимагається неправда, вимагається зречення моральних норм?

Поскільки з пропонованим не можна погодитися, залишившись чесною людиною;

поскільки становище, в якому знаходимось я і моя сім'я є нестерпне, воно згубне для здоров'я всіх, в ньому можна перебувати лише короткий проміжок часу;

поскільки, як витікає з слів працівників КҐБ, переслідування моє може передатись по спадковости, — я звертаюся до найвищого органу влади УРСР з проханнями:

1. Vidpovistw meni na ryd konkretnwx zapwtan1, 7o vwnwklw ostannim casom;

2. Захистити від органів КҐБ мене і мою сім-ю (я зупинятимусь на тих заборонах і погрозах, які були висловлені працівниками КҐБ більш-менш однозначно).

3. У розмовах працівники КҐБ невпинно твердять: „починайте з себе", „ми повинні бути певні, що ви стали іншою людиною", „реабілітуйте себе..."

Я приїхав на дослідну станцію з твердим наміром займатися науково-дослідною роботою. Працюючи старшим науковим співробітником, я нічим не відрізнявся від інших співробітників. Органам КҐБ цього виявилося недостаточно. Потрібна була якась відмінна поведінка, бо при такій, як в інших, мене не можна обманути (з квартирою), безпідставно покарати (адміністратвне стеження, наказ по Ровенській дослідній станції ч.286 від 1 листопада 1977 року), відсторонити від наукової роботи і, нарешті, звільнити з роботи, поставивши тавро „невідповідальности". І все те вільно, безкарно.

У зв'язку з цим у мене постало перше питання:

Якщо всі ці сказані слова не означають домагання органів схилити мене до співробітництва, то чому у мене забрано право працювати і займатися самим собою? Чому для того, щоб працювати за фахом, я повинен платити моральним падінням?

1.2 3 квітня 1978 року прокурор Ровенської області сказав мені, що я не можу працювати викладачем (за фахом я викладач спец. дисциплін у середніх учбових закладах і маю 7 років педагогічного стажу), ні на науково-дослідній роботі (надалі я хотів займатися науковою роботою, склав кандидатські екзамени, і тільки через арешт не поступив до очної (аспірантури). „Вам это нужно заслужить", — сказав тоді прокурор. Чому мене позбавлено можливости працювати викладачем і науковим працівником?

1.3 „Потрібно починати з азів", „реабілітувати себе" за словами працівників КҐБ. Моя вина перед суспільством сумнівна. Коли ж я відбув термін, то навіть у працівників Черкаського КҐБ, котрі вели слідство, не повинно бути до мене нічого. В чому ж я повинен реабілітувати і в чому моя вина сьогодні?

1.4 „Ломаєте ви собі життя і своїм дітям", — було сказано тими ж працівниками. Розповідають, що навіть у трагічних 37-их роках дітям не приходилося розплачуватися за батьків. У чому ж завинили мої діти?

2. Я знайомий з органами КҐБ з 1972 року. І на власному досвіді знаю, що все, що там говориться незпроста, воно обертається великим нещастям і не для однієї людини. Я не можу не реагувати на слова працівника КҐБ, сказані з удаваною доброзичливістю: „...знаєте, скажу вам, Кузьма Іванович, відверто: шкода мені вас..." У свій час, коли я відмовився робити те, чого домагалися від мене працівники Черкаського КҐБ, начальник управління полковник Д'яченко говорив мені ласкаво і з ніжністю: „Дивна ви людина Кузьма Івановичу... лікувати вас треба..." Ці слова обернулися великим нещастям для мене і моєї сім'ї. Сьогодні, коли я хотів працювати в науці нарівні з іншими, мені пропонують „починати з азів", „реабілітувати себе", „стати іншою людиною", перестерігають, що „ломаю собі життя і своїм дітям" — у мене достаточно підстав для серйозного занепокоєння.

Ні в Конституції, ні в Кримінальному Кодексі УРСР, я не знаходжу підстав ні для адміністративних гонінь, котрих зазнаю, ні для вимог і погроз органів КҐБ.

З іншої сторони, КҐБ ще не є найвищий орган влади, і в мене залишається надія на захист. Я звертаюся до Президії Верховної Ради УРСР з проханням захистити мене як громадянина УРСР від посягань органів КҐБ на мене і мою сім'ю.

У разі відмови, прошу потвердити мені схвалення дій КҐБ".

П'ятий літературний конкурс

П'ятий Літературний Конкурс, проголошений Центральним Правлінням Літературного Фонду ім. І. Франка в ювілейному 1976 р., охоплює літературну творчість 39-ох письменників у вільному світі за роки 1974-1977.

Крім того Правління Літературного Фонду нагородить найвищою нагородою найкращі твори письменника з-поза залізної заслони, які є заборонені і не можуть друкуватися в поневоленій Україні. Призначені їм нагороди залишаються в українських касах у вільному світі на їхніх контах до часу уможливлення передання їх нагородженим або їхнім родинам. В цьому конкурсі підвищено всі ставки нагород до сім тисяч долярів. На нагороди нашим письменникам в конкурсі в діяспорі призначено суму 5000 дол., а за найкраще написаний твір у поневоленій Україні 2000 дол. Всі твори оцінює літературне семичленне жюрі. У конкурсі нагороджених буде шість найкращих творів. В цьому трьох письменників одержать нагороди за найкращі твори для дітей і молоді.

Вручення нагород

Вручення нагород письменникам відбудеться в Торонті на Зустрічі членів жюрі і письменників з громадянством в неділю 19-го листопада ц. р., в залі „Олд Мілл" в часі святкового обіду. Церемонію вручення нагород переведе Центральне Правління Літ. Фонду з краєвим Правлінням Канади в присутності представників найвищих релігійних і громадських установ, фундаторів нагород, членів жюрі, письменників, жертводавців та гостей і любителів української книжки.

У програмі виступлять з привітами представники Правління Літературного Фонду і голова Ради Культури СКВУ д-р Б. Стебельський. Коротке слово виголосить голова жюрі проф. Г. Лужницький, яке закінчиться врученням нагород письменникам. Офіційна частина закінчиться словом від письменників та відчитанням коротеньких фрагментів з нагороджених творів.

У другій частині відбудеться святковий обід, а в третій частині коротенька мистецька програма, яку підготовляє п-і О. Глібович.

Докладніші інформації для громадянства подаватимуть українська преса, радіоавдиції, летючки, афіші, члени Правління, їх співробітники і дорадники в особах мгр В. Кліша, С. Рошка, п. Чорнія, Є. Думина, М. Шафранюка, О. Бунецької, О. Цвик, п. Карманіна, О. Глібович, інж. Я. Соколика, В. Бруха і Гуцула Самоука.

Молода ентузіястка Гарварду

Кембрідж (ФКУ). — У ряди невтомних працівників Фонду Катедр Українознавства включилась молода діячка — Ксеня Одежинська. Вона рішила присвятити свій час для пожвавлення кампанії ФКУ, зокрема для приєднання членів до т-ва Приятелі Українського Гарварду (ПУГ).

Ксеня у найближчих місяцях відвідає українські громади в Боффало, Чікаго, Міннеаполіс, Янґставн, Сиракюзах й інших місцевостях, де старатиметься нав'язати тісніший контакт з представниками ФКУ, та з українськими професіоналістами молодшого покоління. Одним із її багатьох завдань буде заохочувати зацікавлених передплачувати науковий журнал „Harvard Ukrainian Studies", що його видає Український Науковий Інститут Гарвардського університету (УНІГУ).

Ксеня також інформуватиме та підкреслюватиме важливість використовування можливостей дорівнювального фонду, що їх практикують американські підприємства. Працедавець дорівнює — подвоює зі своїх фондів пожертви своїх працівників призначених для вищих шкіл.

Ксеня Одежинська

Недавно Ксеня відвідала українську громаду в Рочестері, де вона зуміла витворити взаємовідносини з місцевим Комітетом ФКУ, який до речі скликає ширші громадські Збори на день 29-го жовтня ц. р., щоб пожвавити діяльність ФКУ.

Одежинська живе постійно у Філядельфії. Вона закінчила студії журналістики і соціології в Темпл університеті, а в українських студіях закінчила з відзначенням школу українознавства у Філядельфії та була студенткою Гарвардської Літньої Школи Українознавства в 1977 році. Ксеня Одежинська є пластовою виховницею та студентською діячкою.

Фонд Катедр Українознавства радіє тим, що до праці беруться молоді талановиті люди. Ксеня доповняє склад молодих динамічних діячів ФКУ, серед яких Адріян Сливоцький, Христина Балко-Сливоцька, Роман Проців, Юрій Юрчишин, Галина Тарнавська, Ліда Сушко, Андрій Богатюк й інші.

У Ливані продовжується збройний конфлікт

Бейрут. — Після кількаденних збройних зударів між сирійськими військовими частинами, які прибули до Ливану на доручення Арабської Ліги, і міліцією християнських ливанців, Еліяс Саркіс, президент цієї арабської країни, у понеділок, 2-го жовтня, заявив, що побоюється, що якщо конфлікти продовжуватимуться, „то можуть захитатися підвалини нашої країни".

Президент Саркіс у понеділок повідомив, що плянує зформувати новий коаліційний уряд, метою якого було б привернути мир країні, але лідери християнських угруповань заявили, що, знаючи наставлення Саркіса, передбачають, що новий уряд діяв би на користь мусулманів і палестинців. З уваги на те, християни закликають Саркіса зрезигнувати.

Продовжуються переслухання в справі вбивства Кеннеді

Вашінґтон. — На засіданні спеціяльної Комісії Палати Репрезентантів, яка займається розглядом обставин убивства президента Джона Ф. Кеннеді в 1963 році, були оприлюднені попередньо таємні свідчення, які підтверджували те, що Лі Гарві Освалд, признаний комісією Воррена одиноким убивцем Президента.

Головний дорадник Комісії Палати Роберт Блейкі оголосив документи Сі-Ай-Ей про перебування Освалда в Москві і Мінську.

Ці документи складено на основі свідчення совєтського перебіжчика Юрія Носенка, прибувшого до ЗСА в лютому 1964 року. Носенко від самого початку твердив, що в минулому він був працівником КҐБ. Спочатку експерти Сі-Ай-Ей поставилися до нього з недовір'ям, поскільки Носенко двічі — в 1964 і 1966 роках — не зміг витримати перевірки на т. зв. „детекторі брехні", тобто, апарат, який перевіряє правдивість свідчень. Одначе, в 1968 році, Сі-Ай-Ей прийшло до заключення, що Носенко не є „подвійним аґентом" і що його свідченням можна вірити. Із свідчень Носенка виходило, що совєтські психіятри, обстеживши Освалда після того, як він намагався перерізати собі вени в готелі „Метрополь" в Москві, прийшли до заключення, що він „психічно незрівноважений". А коли Освалд переїхав до Мінську, — як твердить Носенко, — за ним слідкувало КҐБ, щоб переконатися, чи Освалд не був „американським шпигуном".

Також Комісія намагається вияснити, з якими цілями Освалд старався осінню 1963 року зробити поїздку до Куби. В цій справі свідчив колишній генеральний кубинський консул Лопес, який схарактеризував Освалда, як „незрівноваженого суб'єкта", бо він поводився невідповідно в консуляті. В той час, коли консул хотів порозумітися з кубинським урядом про надання Освалду дозволу в'їзду до Куби, то він назвав консула бюрократом і залишив консулят. Із свідчень Маріни Освалд-Портер, вдови Освалда, виходило, що він був дуже ображений тим, що йому відмовили візу до Куби. До речі, Лопес, бувший кубинський консул тепер проживає на Кубі. Його спеціяльно викликали з Куби для цього свідчення.

Маріна Освалд-Потер заявила перед комісією, що її колишній муж таки вбив президента Кеннеді, бо хотів у цей спосіб стати „відомою особою". Вона також твердила, що це не було політичне вбивство, а скоріше як наслідок психічного заломлення.

Минулого тижня Комісія заслухала інтерв'ю Фіделя Кастра з предсідником цієї Комісії Луїсом Стоуксом і членами Комісії, які спеціяльно їздили з цією метою до Гавани в квітні цього року. В інтерв'ю Кастро заперечував те, що йому було відомо про підготовку замаху на президента Кеннеді. Він заявив, що це є „цілковита вигадка", бо „якщо б ми знали про це наперед, то вважали б своїм моральним обов'язком попередити З'єднані Стейти Америки", — сказав Кастро.

Кастро поінформував, що в день вбивства Кеннеді йому стало відомо, що Сі-Ай-Ей доручило своєму аґентові Роландо Кубела отруїти його.

Бувший президент Джералд Р. Форд заявив у минулий четвер, що Комісія Воррена не знала про змову проти Кастра, коли вона прийшла до заключення, що Освалд діяв одинцем і що не було жадної змови.

На протязі останніх кількох днів згадана Комісія Палати переслухала ряд спеціялістів, одні твердили, що під час атентату на Президента було три постріли, а другі — чотири.

Минулого тижня перед Комісією Палати зізнав Ерл Рубі, брат Джека Рубі, який застрілив Лі Гарві Освалда. На його думку, Джек Рубі не був учасником жадної змови в убивстві Освалда. Його, мовляв, дуже зворушило те, коли він побачив на телебаченні Освалда з виразом самовдоволення на лиці, що він „забив президента Кеннеді".

Передбачають, що ці переслухання будуть тривати ще один тиждень, після того Комісія приготує свої висновки.